

V Bruseli 5. júna 2020
(OR. en)

8622/20

JAI 473
JAIEX 48
RELEX 418
ASIM 32
COWEB 80
COSI 93
ENFOPOL 134

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	5. júna 2020
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	8132/20 REV 1
Predmet:	Závery Rady o posilnení spolupráce s partnermi zo západného Balkánu v oblasti migrácie a bezpečnosti

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o posilnení spolupráce s partnermi zo západného Balkánu v oblasti migrácie a bezpečnosti prijaté 5. júna 2020.

ZÁVERY RADY

**o posilnení spolupráce s partnermi zo západného Balkánu
v oblasti migrácie a bezpečnosti**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. PRIPOMÍNAJÚC diskusiu na neformálnom zasadnutí ministrov 24. januára v Záhrebe o možných prístupoch k boju proti sieťam prevádzáčov migrantov na západnom Balkáne na základe spoločnej správy vypracovanej agentúrami Europol a Frontex a úradom EASO¹, v ktorej sa vyzvalo na štruktúrovanejšiu spoluprácu s partnermi na západnom Balkáne, ako aj vyhlásenie zo Sofie vydané v máji 2018 na samite EÚ – západný Balkán, politické posolstvá vyjadrené počas samitu v Sibiu v máji 2019, ako aj vyhlásenie zo Záhrebu vydané na samite EÚ – západný Balkán v máji;
2. PRIPOMÍNAJÚC, že spolupráca a ďalší pokrok všetkých našich partnerov zo západného Balkánu na ich európskej ceste prispievajú k mieru, stabilite a prosperite v juhovýchodnej Európe, ako aj v Európskej únii;
3. VÍTAJÚC záväzok partnerov zo západného Balkánu presadzovať európske hodnoty a zásady a dôkladne a dôrazne realizovať potrebné reformy;

¹ ST 5312/20.

4. VÍTAJÚC pevný záväzok partnerov zo západného Balkánu klásť na prvé miesto demokraciu a právny štát, najmä boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, dobrú správu vecí verejných, ako aj dodržiavanie ľudských práv, rodovej rovnosti a práv osôb patriacich k menšinám;
5. UZNÁVAJÚC prebiehajúce úsilie EÚ a západného Balkánu v boji proti pandémie koronavírusu a jej účinkom na migračnú a bezpečnostnú politiku, ako aj balík vo výške viac ako 3,3 miliardy EUR v prospech západného Balkánu²;
6. ZDÔRAZŇUJÚC skutočnosť, že komplexný prístup v oblasti migrácie a bezpečnosti si vyžaduje pokračujúce reformy na západnom Balkáne a že úspešné vykonanie týchto reforiem predstavuje dôležitý aspekt európskej perspektívy západného Balkánu;
7. PRIPOMÍNAJÚC, že migračný tlak, ktorý bol od roku 2015 vyvíjaný na Európsku úniu a krajiny pridružené k schengenskému priestoru, ako aj na partnerov zo západného Balkánu z migračnej trasy cez východné Stredozemie, bol značný;
8. UZNÁVAJÚC, že vyhlásenie EÚ a Turecka z marca 2016, ktoré bolo doplnené spoločným úsilím členských štátov EÚ a našich partnerov zo západného Balkánu o zabránenie nelegálnym migračným tokom, znížilo nelegálnu migráciu z Turecka do EÚ;
9. UZNÁVAJÚC, že partneri zo západného Balkánu dosiahli značný pokrok pri zriaďovaní nových alebo posilnených inštitúcií a pri vykonávaní zákonov a postupov v oblasti azylu, ochrany, riadenia hraníc a legálnej migrácie, ako aj pri transpozícii *acquis* EÚ;

² Oznámenie Komisie z 29. apríla o podpore západnému Balkánu v boji proti ochoreniu COVID-19 a pri obnove v období po pandémie.

10. UZNÁVAJÚC úsilie partnerov zo západného Balkánu aj členských štátov EÚ pri zlepšovaní bilaterálnej spolupráce s cieľom predchádzať nelegálnej migrácii a nelegálnemu pobytu a znížiť vysoký počet neopodstatnených žiadostí o azyl zo strany štátnych príslušníkov západného Balkánu, najmä prostredníctvom zvýšeného úsilia zameraného na boj proti prevádzkačstvu svojich štátnych príslušníkov a obchodovaniu s nimi, zintenzívnenia spolupráce v oblasti návratu a podpory využívania legálnych migračných kanálov, a to v súlade s vnútroštátnymi právomocami;
11. KONŠTATUJÚC, že migračný tlak sa napriek tomu v rokoch 2018 a 2019 zvýšil a migračné toky sa zmenili z hľadiska trás aj zloženia;
12. KONŠTATUJÚC, že boj proti nelegálnej migrácii je primárnym cieľom;
13. BERÚC DO ÚVAHY nedávne silné migračné tlaky v juhovýchodnej Európe, najmä na hraniciach medzi Gréckom a Tureckom, a skutočnosť, že zhoršujúca sa politická, hospodárska alebo bezpečnostná situácia na Blízkom východe, v Afrike a južnej Ázii, ako aj sociálno-ekonomický vplyv ochorenia Covid-19 na krajiny pôvodu a tranzitu, by mohli vyvolať väčší pohyb migrantov a utečencov;
14. PRIPOMÍNAJÚC záväzok EÚ uplatňovať komplexnú migračnú politiku, ktorej súčasťou je účinná kontrola vonkajších hraníc EÚ;
15. UZNÁVAJÚC, že migračný tlak sa na trase cez východné Stredozemie pred uzavretím hraníc, ku ktorému došlo kvôli pandémie koronavírusu, neustále zvyšoval a že tento tlak stimuluje ponuku a dopyt v oblasti prevádzackých služieb s cieľom prekročiť hranice partnerských krajín v juhovýchodnej Európe, a to bez dokumentov alebo s falšovanými dokumentmi, čo vedie k zneužívaniu migrantov zo strany prevádzáčov alebo obchodníkov s ľuďmi, ktoré často ohrozuje život migrantov;

16. UZNÁVAJÚC, že migračné výzvy pre partnerov zo západného Balkánu sú prepojené s výzvami, ktorým čelí EÚ, a že sú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby boli dobre vybavení na to, aby mohli konštruktívne reagovať na spoločné výzvy;
17. UZNÁVAJÚC dôležitosť predchádzania terorizmu a extrémizmu a boja proti nim vrátane financovania, radikalizácie a návratu zahraničných teroristických bojovníkov;
18. VYJADRUJÚC obavy z možných pokusov vracajúcich sa zahraničných teroristických bojovníkov vstúpiť na územie Európy prostredníctvom sietí prevádzачov migrantov, ktoré sú aktívne v regióne juhovýchodnej Európy;
19. PRIPOMÍNAJÚC, že región západného Balkán čelí bezpečnostným výzvam, ktoré predstavujú organizované zločinecké skupiny alebo teroristické skupiny;
20. UZNÁVAJÚC, že mnohé bezpečnostné hrozby sú cezhraničného charakteru, čo si vyžaduje zo strany EÚ a jej partnerov jednotné opatrenia a posilnenú spoluprácu, a to aj na operačnej úrovni. Preto je dôležité posilniť kapacity partnerov zo západného Balkánu v oblasti migrácie a bezpečnosti, ako aj posilniť a prehĺbiť mechanizmy spolupráce;
21. ZDÔRAŽŇUJÚC operačné úspechy dosiahnuté v rámci cyklu politík EÚ (EMPACT) na obdobie rokov 2018 – 2021, a to najmä v oblasti boja proti napomáhaniu nelegálnej imigrácii (FII), obchodovaniu s ľuďmi (THB), obchodovaniu so strelnými zbraňami (FIA), boja proti podvodom v oblasti dokladov (DOC FRAUD), finančnej kriminalite a praniu špinavých peňazí (CFMLAR)³;

³ ST 7704/17.

22. UZNÁVAJÚC úlohu delegácií EÚ na západnom Balkáne pri vykonávaní programov spolupráce a podporu poskytovanú regiónu v rámci nástrojov zahraničnej politiky EÚ;
23. NA ZÁKLADE komplexného a vykonateľného súboru opatrení, ktoré prijala Rada 6. decembra 2018 na posilnenie reakcie na siete prevádzачov migrantov s osobitným zameraním na západný Balkán⁴;
24. ZDÔRAŽŇUJÚC význam vyslania zástupcov partnerov zo západného Balkánu do príslušných európskych agentúr pre spravodlivosť a vnútorné veci a recipročného posilnenia zapojenia európskych agentúr pre spravodlivosť a vnútorné veci a orgánov presadzovania práva z členských štátov na západnom Balkáne⁵;
25. BERÚC DO ÚVAHY úlohu Európskej komisie pri pridelovaní primeraných finančných zdrojov, a to aj v rámci fondov a nástrojov nasledujúceho viacročného finančného rámca, a pri koordinácii podpory EÚ pre partnerov zo západného Balkánu na rozvoj ich kapacít na vykonávanie ďalších činností v rámci migračnej a bezpečnostnej politiky;
26. UZNÁVAJÚC dvojstranné a mnohostranné úsilie viacerých členských štátov zamerané na podporu partnerov zo západného Balkánu v oblasti riadenia hraníc a bezpečnosti, azylu a prijímania;

⁴ ST 15250/18.

⁵ ST 5754/20.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY SPOLU S PARTNERMI ZO ZÁPADNÉHO BALKÁNU:

27. naďalej podporovali partnerov zo západného Balkánu v otázkach migrácie a bezpečnosti v súlade s komplexným prístupom EÚ týkajúcim sa rozvoja sietí spolupráce a partnerstva s cieľom:
- v súlade s prioritami a stratégiami EÚ dosiahnuť efektívnejšiu migračnú politiku a efektívnejšie riadenie hraníc, najmä pokiaľ ide o predchádzanie nelegálnej migrácii a sekundárnym pohybom;
 - ďalej zlepšovať fungovanie azylových systémov partnerov (vrátane registrácie a posilňovania primeraných prijímacích kapacít pre migrantov a utečencov) s prihliadnutím na hlavné ciele, ktorými sú dosiahnutie súladu s *acquis* EÚ v oblasti azylu a zabezpečenie toho, aby sa partneri na západnom Balkáne považovali za bezpečné tretie krajiny;
 - ďalej zlepšovať spoluprácu v oblasti readmisie, a to aj pokiaľ ide o štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí požiadali o medzinárodnú ochranu na západnom Balkáne a ktorí nespĺňajú podmienky na jej získanie;
 - posilniť kapacitu na vykonávanie dobrovoľných a nútených návratov neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín do krajín pôvodu;
 - podporovať regionálnu výmenu informácií a ďalej zlepšovať existujúce komunikačné kanály medzi partnermi zo západného Balkánu a EÚ;

- posilniť spoluprácu a podporovať schopnosť partnerov riešiť šírenie dezinformácií a falošných správ, ako aj úsilie zahraničných aktérov o využívanie migračného tlaku na trasách na západnom Balkáne;
- zvýšiť schopnosť západného Balkánu reagovať na prípadné kybernetické útoky a hybridné hrozby;
- posilniť schopnosť partnerov rozkladať siete prevádzачov a obchodníkov s ľuďmi;
- reagovať na kľúčové bezpečnostné hrozby a humanitárne výzvy;
- zabezpečiť primeranú odbornú prípravu s cieľom posilniť konzistentnú reakciu na výzvy v uvedených oblastiach;
- v súlade s integrovaným prístupom využívať zavedené nástroje EÚ vrátane misií a operácií SBOP a spolupracovať s nimi;

28. ďalej skúmali možnosti užšej spolupráce s agentúrami CEPOL a Europol, Európskym podporným úradom pre azyl a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v ich oblastiach pôsobnosti, ako aj s nástrojmi zahraničnej politiky, a to aj pokiaľ ide o predchádzanie nelegálnym sekundárnym pohybom a boj proti prevádzachtvu migrantov a iným formám závažnej trestnej činnosti, v kontexte výzvy Európskej komisie na financovanie spoločných operačných partnerstiev prostredníctvom osobitných finančných nástrojov;

29. účinne bojovali proti organizovanej trestnej činnosti (najmä organizovaným zločineckým sieťam, ktoré sú zapojené do prevádzachstva migrantov, obchodovania so strelnými zbraňami, výroby drog a obchodovania s nimi, obchodovania s ľuďmi, podvodov v oblasti dokladov a prania špinavých peňazí), ako aj proti terorizmu a násilnému extrémizmu;
30. dosiahli širšiu konvergenciu operačných štandardov a kapacít medzi partnermi zo západného Balkánu a v spolupráci s partnermi EÚ v oblasti migrácie a bezpečnosti;
31. ďalej zlepšovali operačné výsledky medzi členskými štátmi EÚ a partnermi zo západného Balkánu prostredníctvom výmeny informácií a príslušných údajov o významných prípadoch cezhraničnej trestnej činnosti, a to v súlade s príslušnými požiadavkami týkajúcimi sa ochrany údajov;
32. zintenzívnili účasť partnerov zo západného Balkánu na príslušných operačných akciách cyklu politik EÚ/EMPACT, a to aj prostredníctvom účasti v spoločných vyšetrovacích tímoch (s prípadným vytvorením spoločných vyšetrovacích tímov EÚ – západný Balkán) a operačných pracovných skupinách (napr. policajné vyšetrovacie útvary, colné orgány, úrady pre vyhľadávanie majetku, finančné vyšetrovacie jednotky, operácie na hraniciach), ako aj propagovaním zavedenia aplikácie SIENA medzi príslušnými aktérmi presadzovania práva;
33. účinne využívali nástroje ICPO – INTERPOL, najmä databázu odcudzených a stratených cestovných dokladov, a aktívne si vymieňali informácie týkajúce sa bezpečnosti prostredníctvom siete I-24/7 v súlade s právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi;

34. rozvíjali spoluprácu a výmenu informácií na základe nedávno prijatého nariadenia (EÚ) 2019/1240 o vytvorení európskej siete imigračných styčných dôstojníkov (nariadenie o ISD) a využívali sieť na podporu inštitucionálnej a operačnej spolupráce s partnermi v regióne;
35. v úzkej spolupráci s Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Európskym podporným úradom pre azyl vypracovali spoločný prehľad analýzy rizík s cieľom zvýšiť situačnú informovanosť a zosúladiť pohotovostné plány pre prípad veľkého prílevu zmiešanej migrácie;
36. zintenzívnili úsilie partnerov zo západného Balkánu o ďalšie zosúladenie ich vízových politík s politikou EÚ s cieľom zabezpečiť dobre riadené migračné a bezpečnostné prostredie;

VYZÝVA KOMISIU, ABY:

37. spolu s členskými štátmi a partnermi zo západného Balkánu zintenzívnila úsilie na zabezpečenie uzavretia a v prípade potreby rýchlej zmeny, ako aj efektívneho vykonávania všetkých dohôd o štatúte s partnermi zo západného Balkánu, čím sa uľahčí zintenzívnenie operačnej spolupráce medzi nimi a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž;
38. pokračovala v hodnotení spolupráce s partnermi zo západného Balkánu a ich pokroku v oblasti migrácie a bezpečnosti, a to aj v celkovom rámci vzťahov EÚ s týmto regiónom;
39. s partnermi na západnom Balkáne posúdila opatrenia a mechanizmy, ktoré v súčasnosti vykonávajú, a preskúmala ďalšie nástroje a zdroje na riešenie výziev v oblasti migrácie a bezpečnosti;

40. pokračovala v spolupráci s partnermi zo západného Balkánu a podporovala ich pri vykonávaní spoločného akčného plánu boja proti terorizmu na západnom Balkáne a súvisiacich šiestich dvojstranných dohôd;
41. podporovala včasnú výmenu informácií súvisiacich s bojom proti terorizmu a posilňovala kapacity na riešenie iných bezpečnostných výziev, ako je napríklad zvyšovanie kybernetickej bezpečnosti a odolnosti proti hybridným hrozbám, a to na základe výsledkov prieskumov rizík;
42. podporovala partnerov zo západného Balkánu pri ich činnostiach zameraných na predchádzanie radikalizácii a násilnému extrémizmu a boj proti nim, a to aj prostredníctvom siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii (RAN) a príslušných cieľov z projektov financovaných EÚ, ako aj regionálnej siete národných koordinátorov pre predchádzanie násilnému extrémizmu a boj proti nemu (RNNC), ktorej predsedá regionálny expert EÚ na boj proti terorizmu;
43. nadviazala na svoje hodnotenie akčného plánu na roky 2015 – 2019 týkajúceho sa obchodovania so strelnými zbraňami medzi EÚ a regiónom juhovýchodnej Európy⁶ a začlenila do nového akčného plánu EÚ týkajúceho sa nezákonného obchodovania so strelnými zbraňami „plán pre udržateľné riešenie problému nelegálnej držby a zneužívania ručných a ľahkých zbraní (RLZ) a ich munície a obchodovania s nimi na západnom Balkáne do roku 2024“ (ďalej len „plán“);
44. zvážila možnosti a podporovala, aby partneri na západnom Balkáne vytvorili interoperabilné národné systémy biometrickej registrácie/spoločného využívania údajov o žiadateľoch o azyl a neregulárnych migrantoch – systémy, ktoré by mohli byť založené na technických zásadách a zásadách ochrany údajov systému Eurodac, čo by umožnilo pravidelnú regionálnu výmenu informácií a zabezpečilo ich budúcu interoperabilitu a zlučiteľnosť so systémami EÚ;

⁶ COM(2019) 293 final, 27.6.2019.

45. preskúmala spôsoby ďalšieho zintenzívnenia spolupráce s partnermi zo západného Balkánu na základe možností, ktoré ponúka nedávno prijaté nariadenie o ISD;

VYZÝVA PRÍSLUŠNÉ AGENTÚRY PRE SPRAVODLIVOSŤ A VNÚTORNÉ VECI, ABY:

46. spolupracovali s partnermi zo západného Balkánu pri vytváraní vzájomne prepojených národných koordinačných centier (NCC) na účely efektívnej migračnej politiky, riadenia hraníc a riešenia migračných výziev a aby si včas vymieňali všetky relevantné informácie s príslušnými orgánmi členských štátov a krajín pridružených k schengenskému priestoru s cieľom vypracovať spoločnú analýzu rizík;
47. zintenzívniť spoluprácu medzi zástupcami príslušných agentúr SVV v regióne vrátane ich spolupráce s miestnymi orgánmi;
48. posilnili spoluprácu medzi príslušnými agentúrami a misiami SBOP, ako sa stanovuje v pakte o civilnej SBOP;
49. podporovali výmenu informácií a poznatkov medzi partnermi zo západného Balkánu a partnermi z EÚ, ako sú Europol, CEPOL, Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž a EASO, s výhradou príslušných požiadaviek na ochranu údajov, a to aj poskytovaním pomoci pri posilňovaní kapacít pohraničnej stráže, polície/iných orgánov presadzovania práva, pobrežnej stráže, orgánov pre migráciu, azyl a návrat, zlepšovaním toku informácií na západnom Balkáne a podporou používania aplikácie SIENA v regióne;

50. zvýšili účasť partnerov zo západného Balkánu na operačných akciách cyklu politik EÚ/EMPACT a zvýšili podporu týchto akcií a v prípade potreby aj naďalej pomáhali pri vytváraní alebo rozvoji operačných pracovných skupín v rámci operačného akčného plánu (OAP) proti napomáhaniu nelegálnej imigrácii EMPACT a iných príslušných OAP v záujme identifikácie cieľov vysokej hodnoty z prostredia cezhraničných organizovaných zločineckých skupín a podporovali takéto vyšetrovania;
51. podporovali, aby partneri zo západného Balkánu vytvorili národné systémy biometrickej registrácie/spoločného využívania údajov o žiadateľoch o azyl a neregulárnych migrantoch – systémy, ktoré by mohli byť založené na technických zásadách a zásadách ochrany údajov systému Eurodac, čo by umožnilo pravidelnú regionálnu výmenu informácií a zabezpečilo ich budúcu interoperabilitu a zlučiteľnosť so systémami EÚ;
52. uplatňovali prístup EÚ k problematike drog, a to aj pokiaľ ide o získavanie údajov, zriadenie vnútroštátnych stredísk pre monitorovanie drog a systému včasného varovania, a to podpísaním ďalších pracovných dojednaní Európskym monitorovacím centrom pre drogy a drogovú závislosť s partnermi v regióne a ich následným vykonávaním.
-